

Framhald av stöðu 9

Rakstrarúrslitið var kr. 43,4 mill. ímóti kr. 75,9 mill. í 1995.

Úrslitið av sjálfvum tryggingarvirkseminum gjórdist kr. 5,0 mill. ímóti kr. 14,5 mill. í 1995.

Úrslitið av figgjarvirkseminum gjórdist kr. 52,1 mill. ímóti kr. 66,0 mill. í 1995. Munurin stavar serliga frá minni kursvinningsi av útlendskum virdisbrøvum og av lægri rentuinnøkku.

Tryggingargjöldini hækkaðu frá kr. 75,9 mill. í 1995 til kr. 76,6 mill. í 1996, og tryggingargjöldini fyrri egnu rokning vóru í 1996 kr. 44,3 mill. ímóti 40,7 mill. í 1995.

Tryggingargjöldini hava verið lækkandi síðan 1988, tá tey vóru kr. 138,7 mill., serliga í árunum 1992 og 1993 var fallið stórt. Nú sær út til, at hetta fall er steðgað á.

Talið á tryggingarskjølum fyrri bátar, skip og alisjóðir var 2.066 ímóti 2.167 í 1995.

Fráboðaðir vóru 803 skaðar upp á kr. 45,1 mill. ímóti 744 skaðum upp á kr. 32,8 mill. í 1995.

Skaðarnir eru fleiri og størri innan flestu bólkir av tryggingum.

Við árslok vóru 19 alisjóðir á sjónum tryggingarar fyrri í alt kr. 336,0 mill. og 14 smoltstjóðir fyrri í alt kr. 62,1 mill. Eingin stórur skaði hendi í árunum.

Í 1996 vóru útskrivað 1.165 tryggingarskjöl fyrri vóruflytningi í mun til 1.205 í 1995.

Tryggingargjaldið var kr. 5,0 mill. ímóti kr. 4,1 mill. í 1995. Fráboðaðir vóru 104 skaðar í mun til 92 í 1995. Eingin stórur skaði hendi.

Tryggingargjöldini fyrri bátar og skip eru sett óbroytt fyrri 1997 í mun til 1996.

Rentuinnøkurnar vóru í alt kr. 47,3 mill., og er hetta kr. 8,6 mill. lægri enn í 1995. Umfiggjanin av kommunuskuldini merkist nú, og stava uml. kr. 6,6 mill. av lægri rentuinnøkku frá hesi umfiggjan. Føroya Sjóvátrygging er størsti lánveitari av tryggingunum til kommunurnar, og verður samlaði rentuavslátturin frá sjóvátryggingini umleið kr. 33 mill. í avtalaða tíðarskeiðinum. Herumframt eru nýkur lán afturgjöldin, og peningurin settur í virdisbrøv til lægri rentu.

Eginognin við árslok var kr. 604,4 mill. ímóti kr. 561,0 mill. við árslok 1995.

Føroya Brunatrygging

Úrslitið hjá Føroya Brunatrygging fyrri 1996 aftaná skatt gjórdist kr. 13,9 mió., og hetta úrslit er nektandi. Úrslitið av tryggingarvirkseminum var eitt avlop uppá kr. 13,8 mió., og úrslitið av fløguvirkseminum var eitt avlop uppá kr. 8,5 mió. Aðrar inntøkur og útreiðslur vísu eina nettoútreiðslu uppá kr. 2,6 mió., og skatturin fyrri 1996 var fyrsta ár, ið Føroya Brunatrygging varð undirlagt vanliga skattskyldu.

Tryggingargjöldini brutto

vísu eina minking upp á uml. 1,7 mió. Hetta orsakað av, at fleiri tryggingar vóru strikaðar vegna eftirstøður. Um javnað verður fyrri hesari ávirkning, vóru tryggingargjöldini á leið sum í 1995.

Endurtryggingin gjórdist biligari í 1996. Bruttogjaldið fyrri endurtrygging var kr. 31,9 mió. móti kr. 33,7 mió. í 1995. Munurin stavar í høvuðsheitum frá, at storm-endurtryggingin gjórdist nakað biligari. Ómakslen og avlopsbyði frá endurtryggingarunum hækkaði í 1996 og var kr. 8,6 mió. í mun til kr. 5,9 mió. í 1995.

Skaðagongdin var nektandi í 1996. Eingin einstakur stóri bygningur brendi, og talið av stormskaðum var lítið. Samlaða talið av skaðum var 1538. Í 1995 var samlaða skaðatalið 1600, so skaðatiltaleikin var á leið tann sami í 1996 sum í 1995.

Nýteknigar- og fyrirsit-ingarútreiðslurnar vóru á leið sum í 1995. Í árunum 1995 var 3.886 nýggjar policur stovnaðar.

Úrslitið av fløguvirkseminum gjórdist kr. 0,9 mió. lægri í 1996 enn í 1995. Rentuinnøkurnar og staðfestur kursvinnur vóru kr. 0,9 mió. lægri. Orsøkin er lækkandi rentustøðið av fløgum á peningamarknaðinum og av útlánum.

Niður- og avskrivning av fæstu ognunum var kr. 2,6 mió. móti kr. 1,7 mió. í 1995.

Ársúrslitið aftaná skatt verður lagt afturat eginognini, ið nú er kr. 168,5 mió.

Føroya Vanlukkutrygging S/F

Árið 1996 hilnaðist sum heild væl hjá Føroya Vanlukkutrygging S/F, og vóru fráboðaðir 341 skaðar ímóti 394 í 1995.

Tryggingarvirksemið vísir tó eitt hál uppá kr. 1,5 mió., og stavar hetta frá, at neyðugt hevur verið at avseta kr. 7,6 mió. eyka í skaðatiltaksgrunnin. Orsøkin til hetta er sestakliga tað, at tað fyrri teir skaðar, ið eru fráboðaðir í 1996, bert er útgjöldin ein lúil partur í 1996. Neyðugt hevur tí verið at avseta lutfalsliga stóra upphædd fyrri hesar skaðar í 1996.

Úrslitið av fløguaktivum hevur í 1996 givið eitt yvirskot uppá kr. 5 mió., soleiðis at rakstrarúrslitið vísir eitt yvirskot uppá kr. 5,6 mió. aðrenn skatt.

Eginognin er vaksin í 1996 úr kr. 50,2 mió. til kr. 55,0 mió.

Tryggingargjöldini hækkaðu í 1996 við 0,5%, og eru nú kr. 22,3 mió., og stava 90,3% av hesum frá teimum lógarkravdu tryggingunum. Tær sokallaðu frítíðarvanlukkutryggingarnar hava tey seinastu árin verið í støðugari minking, men eru tryggingargjöldini fyrri hesar tryggingar vaksnar í 1996 úr kr. 402.000,- til 428.000,-.

Í samband við nýggja lóg-gávu um vanlukkutryggingar, eigur dagpeningalóg-gávanein eisini at verða tikin upp til nýggja viðgerð, og kann

Framsýgning og hógv

At Sosialurin leggur harðliga eftir undirritaða og Sjalvstýrisflokkinum í leiðara sínum í gjár, man vera sum tað eigur at vera. Hetta blað og tingmanning javnaðarflokksins hevur av einhvørrari orsøk fingið ta fatan, at orsøkin til, at javnaðarflokkurin ikki fær ta undiririsku, sum teir halda seg hava uppiborið, er at finna í Sjalvstýrisflokkinum. Men ið sjálvsagt at taka í egnan barn.

Eg havi reist ein fyrispurning í Løgtinginum um Eiði 3 áttanina, og um neyðugar kanningar eru gjørdar, sum siga okkum, at tað er rætt at fara undir hesa ætlan just nú. Er tað kanska ikki rætt, at løgtingið roynir at tryggja sær, at tilik avgerð byggir á nýggjar kanningar og samfelagsbúskaparligar útrokningar?

Henda fyrispurningur hava summi tikið mærliga illa upp. Í illssinnisgælsnum sínum gloyma teir, at Føroya Løgtingið hevur hesum fyrispurningi fæst høvi til at víðgera ein týðningarmiklan politiskan spurning.

Sambært nýggju stýrisskipanarlógini hava landsstýrismenn víðar heimildir at umsita síni málsøkir. Harafturfyrri hava teir landsstýrismannaabýrgd. Landsstýrismaðurin í orkumálum og kommunumálum fær nú høvi til at meta, um tað er í samsvari við landsstýrismannaabýrgd hansara fyrri Løgtinginum, at hann nú setur Eiði 3 verkætlanina í verk.

Eg havi fleiri ferðir, bæði í undanfarna samgongu og í hesari samgonguni víst á, at rættast er at biðja við hesari fløgu.

Vit eiga framvegis at vera sera varin í figgjar- og fløgupolitikkinum. Øll vita, at kommunuskuldin er risastór. Men SEV er eisini ein kommunal felagsskapur. Skuldin hjá SEV er tí í veruleikanum eisini skuld hjá kommununum. Hver SEV stórt avlop á rakstrinum, hava teir tikið ov nógv inn frá borgarunum í kommununum. Tá tað ikki ber til at vísa á nakran orkutúrvi í næstum, eiga vit at geva okkum stundir til at lurta

eftir og meta um tær ávaringar, sum eru settar fram bæði figgjarliga og víðvikjandi umhvørvinum.

Sjalvstýrisflokkurin dugdi at siggja, at vatnorka í Føroyum átti at nýtast til frama fyrri fólk og land, tað var sjálvsagt, og vit vóru við til at fremja skilagóðar fløgur á hesum øki. Men tíverri vísu eisini hesar fløgur seg at gerast dýrari enn mett varð, hóast man helt seg hava kannað ætlanina væl og virðiliga. Duga vit ikki eisini hógv, kann tað síst sísti tíð var framburður og framsýgningi lettliga bliva steinur oman á byrðu.

Føroya fólk, knógvar undir tungum figgjarlógum, byrðum og avleiðingum av kreppuni frá 80unum. Tað ber »Livikorskanningin« hjá verkamannafelagunum besta prógv um. Hon sigur nakað um víðurskiftini hjá teimum, sum betala prísir fyrri tey flegu orðini um, at allar fløgurnar koma at loysa seg í longdini og at gera tað biligari. Tey trúgva ikki longur hesum orðum. Tey kenna bara til skuld og

Viðmerking

Helena Dam á Neystabø skrivar

metstórt skattatryst. Tey fáa onga nýttu av, at vit fara at brúka 110 milliónir uppá Eiði 3 nú. Men tey høvdu so sanniliga havt gleði og nýttu av munandi lægri el-prisum.

Tað er jú tað, sum alt eigur at snúgva seg um, at minka um trystið á lønina hjá føroyingnum, og ikki um minnisvarðar og prestiguprojekt.

Helena Dam á Neystabø, løgtingsmaður

Vinnufyriritøkur kunnu ikki kæra

Hóast Tryggingarbari hevur nátt máli sínum við at vinna privatum tryggingartakarum kærsmøguleika, hava vinnufyriritøkur framhaldandi bert Føroya Rætt at hjálpa sær í ósemjum við tryggingina

Felagið fyrri tryggingartakarar **Tryggingarbari** bleiv stovnað við tí endamáli, at veita tryggingartakarum stórra rættartrygd í tryggingarmálum. Tá ið felagið varð stovnað, vóru ongir umstingingarligar kærsmøguleikar, og var tí neyðugt hjá ónøgðum tryggingartakarum at fara í rættin, um hann vildi fáa viðhald í sök síni. Tryggingarbari setti seg beinanvegin í samband við Tryggingarsambandið, um at fáa stovnað ein føroyska kærstovn til víðgera ósemjum millum tryggingartakarar og tryggingina. Hetta var tryggingin ikki áhugað í, men vildi heldur nýta danska kærstovnin Ankenævnet for Forsikring.

Privatir tryggingartakarar kunnu kæra

nevnast, at av samlaðu útgjöldunum frá Føroya Vanlukkutrygging í 1996, vóru 58% útgjald vegna dagpengar. Í okkara grannalondum eru dagpengar í samband við vanlukku ikki umfatadur av teimum lógarkravdu vanlukkutryggingunum.

Mælt verður tí til, at dagpeningaskipanin verður

Nakað eftir, at Tryggingarbari var stovnað, tekur tryggingin upp samráðingar við Ankenævnet og hetta ferir so víð sær, at privatir føroyskir tryggingartakarar nú kunnu kæra avgerðir hjá tryggingini til henda stovn. Hetta er tó bert galdandi fyrri skaðar, sum eru hendir eftir 1. juli 96.

Tryggingarbari kann vegleiða limir sínar í kærsmálum, eins og kærublað kann fáast frá Tryggingarbari.

Vinnufyriritøkur onga rættartrygd

Hóast privatir tryggingartakarar í flestu førum kunnu kæra, so er hetta ikki galdandi fyrri vinnufyriritøkum. Undantak er tó fyrri akfør. Um ein vinnufyriritøka er ósámd við tryggingina í einum tryggingarmáli, er fram-

vegis einasi móguleiki fyrri at fáa viðhald, at reisa sakarmál við Føroya Rætt.

Hetta er ein tung og drúgv leið at ganga, og ofta tekur eitt slíkt rættarmál fleiri ár, við tað at tryggingin aloftast skjýtir ein dóm, sum gongur henni ímóti, inn fyrri hægri rætt.

Tryggingarbari er hugað eisini at taka hetta mál upp við tryggingina og soleiðis hjálpa vinnufyriritøkum í ósemjum um tryggingarmál.

Privatir og vinnufyriritøkur kunnu melda seg sum limir

Flestu limir okkara eru privatsónar, men vit eru fús at gera nakað fyrri vinnufyriritøkum, um tær eru áhugaðar. Hetta er tó tengt at, hvussu nógvir limir vit fáa av vinn-

ufyriritøkum. Hóast ongin kærstovnur er og kanska heldur ikki verður stovnaður fyrri hesar tryggingartakarar, standa vinnufyriritøkur tó nógv sterkari, um tær standa saman mótevogis tryggingini. Hetta kann kanska føra við sær, at tryggingarósemjur í ávisum førum kunnu loysast umsit-ingarlaga uttan rættargongd.

Framhaldandi virksemin hjá Tryggingartakarum er nú tengt at undirtøkuni, bæði av privatum og vinnufyriritøkum. Niðanfyrirstandandi innmeldingarlepi kann sendast til Tryggingarbari fyrri at gerast limur. Faldari við innmeldingarlepa liggur eisini frammi í deildum Føroya Banka, Postverki Føroya og í kunningarstovnum.

samskipað í eina lóg. Útlitini fyrri 1997 eru góð og væntandi verða tryggingargjöldini fyrri tær lógarkravdu tryggingarnar umleið tey somu sum í 1996.

Krigstrygging fyrri føroyska fiskiflor

Í árunum 1996 hendi eingin skaði. Nettovinningurin var kr.

2.204.596,- ímóti kr. 3.498.943,- í 1995. Orsøkin til hetta er, at rentuinnøkkan er lægri, seliga orsakað av umfiggjan av kommunuskuldini.

Herumframt er vinningurin av útlendskum lánsbrøvum lægri í 1996 enn í 1995.

Eginognin var við árslok 1996 kr. 41,8 mill. ímóti kr.

39,6 mill. við árslok 1995.

Endurtryggingardeildin

Samlaða rakstrarúrslitið vísir ein vinning upp á kr. 428.872,- ímóti kr. 804.238,- í 1995.

Tær flestu tryggingarnar í hesi deild eru yvirbiknar endurtryggingar frá brunatryggingini og sjóvátryggingini.